

ચાંદની સુરત

૯૩૨૩૪

૧૮-૮-૧૯૭૬

ચાંદની સુરત.

૩૭

૫-૪-૭૬

પબ્લીશર,

મુનશી ગુલામેખવાળા મોલવી ગુલામેહુસેન બુકસેલર.

બી વીઆલે સુરત.

હસબે દરમોશ.

મશાઅલમ બુકસેલર.

બોલ સ્ટોર મોલવાલા બીલીંગ, મુઅન નં. ૯

હી. સ. ૧૯૪૫]

[હી. સ. ૧૯૨૬]

કીમત એક આના

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૩૧૩૪ - વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ યા. ૮૨૭ રૂ. ૮૮

વિષય ૬૪૬૮: ૩ ૩૬૮

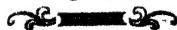
ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી ગ્રંથાલય-સંગ્રહ કંપાલી.

૧૩૧૩૪

ચલી તેજે ચલી જો ચમકતી હુધ
લગી કુદને લાશે શીશકતી હુધ
કહા હયદરને ખુતખાનેકો તુડવાકર મુસલમાં હો
ચુનાહ જીતને કીયે જાલીમ તુ ઉનપર અખ પસેમાં હો
નહી તેજ ચલેગી ચમકતી હુધ-ચલી
મકાતીલને કહા મજહૂબ કબુલે'ગે ન હમ તેરા
જખાં કે! થામલે કે દીલ જલને લગા મેરા
તેરી ખાત હય કયસી લલકતી હુધ-ચલી
મકાતીલસે કહા હયદરને, ખુતખાને કે! તોડેગે
અગર જીંદા રહા તુજકો મુસલમા કરકે છોડેગે
ચુખી ખાત ચે દીલમે ખટકતી હુધ-ચલી
કીયે ફીર તીન હમલે કાફીરે બદખુ'ને જલજલકર
ન કોઇ રાસ આયા હયદરે કરાર કે ઉપર
ગીરી તેજ ગીરેહમે અટકતી હુધ-ચલી
લગાઇ તેજ ફીર હયદરને ઉસ બદકાર કે ઉપર
મકાતીલકે હુવે દુકડે ગીરા ઉસદમ જમી ઉપર
રહી ખાક પે લાશ તડપતી હુધ-ચલી
રીસાલત આપકી માની સખી ઉન નેકબખ્તોને
પડા પચ્ચરોં ને બી કલમા ગવાદી હય દરખ્તોને
ગીરી કુર પે તેજ ચમકતી હુધ-ચલી

કવ્વાલી

હુરમે મસ્તી કહાં જો તેરે મસતાનોમે' હય
 મેવો જતતમે' કહાં જો તેરે મયખાનોમે' હય
 નાખુદા કાળમે દેખા ઓર ન બુતખાનેમે' હય
 સેખલુ રી'દદોસે પુછો દીલકે કારાનોમે' હય
 કોઈ જાકે ઉનસે કહેદો ચદાં ન આવે ડર ન જાય
 આવો અખી કમસીન હય ઓર કપ્પ વીરાનેમે' હય
 કયા રકમ કો પુછતે હો મર ગયા મુદત હુઈ
 એક શરાબી થા કે લસકી કપ્પ મયખાનેમે' હય

કવ્વાલી

કલ્લ ગાહકો જબ ચલે વો લેકે ખંજર હાથમે'
 ખુદ બખુદ આને લગે આશીક' લીયે સર હાથમે'
 અય ફિરસ્તો બહે ન જાએ મેરે કલ્લે આશકા
 થામ લેના કરતીએ બીસમીતકા લંગર હાથમે'
 આઇનેને કર દીયા મગરૂર હુસ્ને ચારકો
 હોગા મહેશરમે ગીરેખાને સીક'દર હાથમે
 દેખનેસે દીલ ચેહ કહેતા હય ઉઠા જલદી નકાબ
 દેખ લેના રહે ન જાયે દસ્તે ખંજર હાથમે
 મયકદોસે મીર જાતે હય ઝરા તુંમ દેખલો
 મયકા શીશા હય બગલમે દસ્તે લીલબર હાથમે

ગઝલ અકબર કંવાલી તર

હમ ગુન્હેગારોંપે તેરી મેહરબાની યાહીયે
 અબ ગુન્હે મીટ બાઈગે રહેમતકા પાંની યાહીયે
 પુસ્તપર મોહરે નબુવત કરકે ખાલીકને કહા
 ફુચ્તો અય 'યારે રેરી તુજકો નીશાની યાહીયે
 કહેતે હેં ખાલીકસ હજરત મેં તરા મહેબુબ હું
 ખુલ્લમેં અબ ઉમતી મહેબુબ બની યાહીયે
 દેખકર મહેરાબમેં સામાન ફરિસ્તોંને કહા
 અયસા મહેમાં યાહીયે યુ મહેરબાની યાહીયે
 હો મેરી પલકોકી બઝમે મઝારે મુસ્તફા
 આંખકે પરદોંપ્રી વા યાદ બનાની યાહીયે
 હીજ્જ સેહને ખીસ્તરે ગમપર ગીરાયા હય મુઝં
 ઓર કયા તાકત તુઝે અય નાતવાની યાહીયે
 હાસ્તાને ગમ કહાની ગમકી બબુલ આપકે
 કીસકો કહેની યાહીયે કીસકો સુનાની યાહીયે
 સાફીએ મહેશર નાહ મેરે ગુન્હાઓંકા શુમાર
 અયસે આસીપર તુમહારી મહેરબાની યાહીયે
 બાન બહક તસલીમ હે ઈશકે રસુલીલાહ મે
 તુરબતે અકબર મલીનેમેં બનાની યાહીયે

મેં ફીદા હોતા હું વો કરતે હેં નફરત દેખના
 મેરી ઉલ્ફત દેખના ઉસકી અદાવત દેખના
 કબ પસંદ આએગી ઉસકો સેરે જલત દેખના
 તેરે કુચેમે બનેગી અસકી તુરબત દેખના
 મેં ઇધર હું સર બુકા એ વો ઉધર ખંજર બકફ
 મેરી હીમ્મત દેખના શોકે શહાદત દેખના
 કબસે હમ તેરી નીગાહે નાઝકે મુશતાક હેં
 એક જરા મુંઝ કર ઇધર એ બે મુરવત દેખના
 વરલકીશબ વો મેરે ઘર આતે આતે ફીર ગએ
 સીદી હોકર હો ગઈ ઉલટી ચે કીસમત દેખના
 બળ ગયા દેળા ખીઝાકા કહેતે હેં મુંરઝાકે પુલ
 બુલ બુલોકી આંગઘ શુલશનમે સામત દેખના
 કાંપતા હય દેખ કર કાંતીલકો મકતલમેં અદુ
 રખ દીથા સર એરે ખંજર મેરી હીમ્મત દેખના
 બાદ મુદતકે મીલા તુમકો શોહલ વો હસી
 રહે ન બાએ આજ દીલમેં દોષ હસરત દેખના

૫

મંઝલ.

જળ અરળ કે ચમનમે વો તુરે ખુદા

હર તરફ જલવા અપના દીખાને લગા

કુદ્ર ગારત હુવા ખુત ગીરે દુટકર

મુહ પહાડો મેં સચતાં છુપાને લગા

બદલ્યાં રહેમતોકી ગરજને લગી

નોખતે સાદમાનીકી બજને લગી

દીનકી ફોજ હર સીમત સજને લગી

પરચા ઇસલામકા ઝગ મજાને લગા

ફીર તો બહેરે સરીખતમે મોઝે ઉઠી

ચાર જનીબ નખુવતકી ફોજે બધી
ખાશ અદલાહસે ખાતે હોને લગી

પાશ રહુલખમી આને જાને લગા

કસરે કસરાકે કંગુરે ગીરને લગે હુખેતે કલમા

પડ પડ કે તીરને લગે

આગ આતશ કદોકી ખુઝાને લગા

મુખે શહેરાંમે પાની બહાને લગા

અકબરે ખાસ્તાકી હુય ચે ચાર ઇલતીબ

ઇનમે કોઇ તો પુરી હો બહેરે ખુદા

યાતો જલવા દીખા થા મદીને ખુદા

વર્ના તસફીન કે દીલ ઠીકાને લગા

કંવાલી.

મહોળ્લસ ન કીજે જમાના યુરા હૈ
 ખુદાકી કસમ દીલ લગાના યુરા હૈ
 અદાસે છુપા કરકે ઘુંઘટમે' મુંહકે
 મેરી જાં તેરા સુસકરના યુરા હૈ
 હૈ લાઝીમ શહીદોંકી તાઝીમ તુમકે
 જનાજેપે ઠોકર લગાના યુરા હૈ
 અણી ખવાબ ગફલતમે' વોહ ચુલ્લ હૈ બુલબુલ
 તેરા બાગમે ચેચહાના યુરા હૈ
 ગઝબ કર રહી હે' ચેહ બુલફે' તુમહારી
 કે બાલાએ રૂખ બલકા ખાના યુરા હૈ
 હમારી તો એ જાન કીસ્મત યુરી હૈ
 ન તુમ હો યુરે ન જમાના યુરા હૈ
 ખસંદ દીના હે સબ ચેહ આદત તુમહારી
 રકીબો કે ઘર આના જાના યુરા હૈ
 ન કર બુલમ મંબુર ઉસ ગમપે એ યુત
 કે હમ દિલ જલોંકા જલાના યુરા હૈ

ગઝલો હાફીઝ

દુનીયામે કોઈ આપસા હુસીયાર કહા હય
 મુજ જેસા કોઈ મશકકા શરશાર કહા હય
 મકતલમે તો મરને કે લીયે આએ હેં કાતીલ,
 દેખેં તેરે અબરૂકી વો તલ્લવાર કહા હય
 દેં શરબતે લીંદારકે બદલે જો વો શંમશી
 પીલેગેં વોહી હમ હમે મનકાર કહા હય
 હો બાદા કસી તકં તેરે કહેનેસે કયું કર
 દીલપર હો અસર જુસ્સે વો ગુફતાર કહા હય
 ચલતા હય જો બન બનકે યે તાઝીસ ચમનમે
 મેહશર હો બપા જુસ્સે વો રફતાર કહા હય
 સેહન હુમ સુનતેહી મસીહાની ગુફતાર
 દીબલાઓ મુજે વો મેરા બીમાર કહા હય
 પોહયા સરે મકતલ જો વો કાતીલ તો પુકારા
 અબ આએ વો મરનેકે તલબગાર કહા હય
 કહેતે હેં લીયે કોઈ કહા તક ઉને નામા
 યા ઉનકી તરાસે કોઈ બેકાર કહા હય
 હોતે હેં ખફા અરઝે તમન્નાપે વો હાપીઝે
 મનકાર તો હે સાફ યે ઈન્સાર કહા હય

મઝલે અખતર લખનવી

હુતક કયા દીદારકા હાસીલ બલા પરદેમે હો
 મે પસે પરદા રહુ વો મહેલકા પરદેમે હો
 ફીકથી મુંદતસે યે મુજકો કે કયા પરદેમે હો
 અબ ખુલાયે હાલ તુમ જલવા તુમા પરદેમે હો
 ઇશક વો સેહેકે પરદેમે લી છુપ અકતા નહી
 કીસ તરાહ ફીર આશીકીકી ઇમતીદા પરદેમે હો
 હુસ્નને તુમકો ઝમાને બરમે રસવા કર દીયા
 તુમ સમજતે હો અલી તક દીલરૂબા પરદેમે હો
 નાઝે માશુકીયે શા માલ દીલદીહીકા લી હો રંગ
 ઇસ તુમારી યેવપ્રાઈ કે વફા પરદેમે હો
 અપને હામનમે છીપાએ યેઠી હય તુમકો હયા
 હો કે યે પરદાલી તુમ અબ મેહલકા પરદેમે હો
 સેહરને ચશમે પુસુગરકે મેરા દીલ છલ્લીયા
 કયા સમજમે આએ જબ યે સોબદા પરદેમે હો
 મુજસે આપે ફેરલો અગીયાર સે આપે લખાવ
 પુતલીયો કા યે તમાશાલી ઝરા પરદેમે હો
 મે જો અબ અખતર દીખાઉ ઇશક બાઝીકા કમાલ
 વોહશી બસ મેરે પહલુકે સદા પરદેમે હો

આઈ તેગ હુસેની ચમકતી હુઈ.

કબ્વાલી

આઈ તેગ હુસેની ચમકતી હુઈ
 ભાગી ફેઝે યઝીદી દહકતી હુઈ
 કહા શબ્બીરને આદાસે મેં ફરઝંદે હયદર હું
 ભગા દુગા તુમે દમભરમે વો શેરે દીલાવર હું
 દેખી જંગકી આગહુ દહકતી ઇ
 ભાગી ફેઝે યઝીદી દહકતી હુઈ
 પુકારા સીસને અય સામીયો શબ્બીરકો મારો
 કરો અકબરકો બજો અસગરે બે શીરકો મારો
 રહી આલે રસુલ બીલકતી હુઈ
 ભાગી ફેઝે યઝીદી દહકતી હુઈ
 પયમંબર કે નવાસે કો નદો એક કતારા પાનીકા
 સુનો મત રોના ઘોનો તુમ જરા હયદરકે બનાકા
 મરે પીયામી સકીના સીસકતી હુઈ
 ભાગી ફેઝે યઝીદી દહકતી હુઈ
 કહા અબ્બાસને અય સીસ કુછ અદલાહકા ડર હય
 અરે કમખખત ચે શબ્બીર દિલબંદે પયમંબર હય
 વહાં આંખ રહેગી ઝપકતી હુઈ
 ભાગી ફેઝે યઝીદી દહકતી હુઈ

મઝલે અખતર લખનવી.

હશીનોકી તીરછી નીબાહચોને મારા
ફકીરો કો ધન બાદશાહોને મારા
બને હાચો નાલા મેરે દુશ્મનેબાં
ખુલા રાજે ઉલફત ગવાચોને મારા
બચે કરલ હોનેસે હરગીઝ ન આસીક
બહોત ઝોરબી બે ગુનાહોને મારા
અસરસે મરી જન ન બચેગા ખાલી
કોઈ તીર અગર મેરી આહોને મારા
હમે તો દીયે ઉમરભર હાચે ધોકે
અહુસે તુમારે નીબાહોને મારા
વફાચોકી પાબદીચોને મીટાયા

મોહખતકી રસમેને રાહોને મારા
દીયા દીલ તુંજે લોલી ખાતોમે આકર
જફાબુ તેરી જુટી આહોને મારા
ગઝબ ઉલફતે ખાલો ગેમુમે ઉલજે
હમેતો ધની ફ્રીયાહોને મારા
લુટે માયચે સખરો તસકીન અખતર
ચે સબખુ ગમકી સીતાહોને મારા

હરે મુસ્તફા સંગે મુસા નહીં હે
 યહાં રખે અરની કા ઝગડા નહીં હે
 ફીસીકા બુલન્દ એસા રૂતબહ નહીં હે
 સરે અરશ યું કૌમ પોહયા નહીં હે
 વો હં કોન જો તુજપે શયદા નહીં હે
 ફીસે તેરી નઝરોને મારા નહીં હે
 કહા જોશમેં આકે હઝરતસે હકને
 જો તેરા નહીં હે વોહ મેરા નહીં હે
 છુપાઓ નચેહરે કો બુરકેહમેં સાહબ
 અલી હમને જી ભરકે દેખા નહીં હે
 રૂકે શહીદો પરદેહ સે આવાઝ આમ
 કે પરદેહમેં આ તુજહસે પરદેહ નહીં હે
 અરબમેં અજમ મેં ઝમીં પર ફલકપર
 કહાં આપકા બોલ બાલા નહીં હે
 કુબા સયરે અહમદ કુબા સયરે મુસા
 યહાં અરશ હે તુરે સીના નહીં હે
 અલો વાદીયે હંક મેં પાખરેહના
 ચેહ જંગલ વોહ હે જીસમેં કાટાં નહીં હે

૧૨ કન્વાલી

કાનસે શમશાદ કદસે ચાર આખે હોગઈ
નરખીસે ખીમારકી ખીમાર આખે હોગઈ
કીસ કમા અબકુસે અય દીલ ચાર આખે હોગઈ
આંખ મીલતેહી જીગરકે પાર આખે હોગઈ
સદમએ દુરકતમે આખીર હો રહો કહાતક અશકખાર
રાતે રાતે રાતદીન ખુખાર આખે હોગઈ
શોખીયા તુમે શોખ ચશમેકી જોદેખી રાતદીન
અબ હમારી આ જુતે તરસાર આખે હોગઈ
આરીએ રાશનસે દમભરકે સરકતીહી નહી
મેહવે હુસેન રૂએ પુર અનવાર આખે હોગઈ
મુખુલે ગેમુ શુલે આરીઝકાકા નકશા જમગયા
અબ સરાયા તખત હે શુલઝાર આખે હોગઈ
ઈસ કદર ચશમે જુતે બદમશતસે ઉલકત બકી
અબ તો અય અખતર ગલેકા દાર આખે હોગઈ

કીતાબ મીલનેકા પતા

નુરમહમદ ઉસમાન બુકસેલર

રેશનરોડ--સુરત,

૧૩

ગઝલ

વેહ શવકત હખીએ ખુદા આપકી હે
 કે અરશે મુઅઝઝમ પે જા આપકી હે
 રહું કયું ન મહવે દુરૂદ ઓર મદહત
 મોહબબત જો ખેરૂલવરા આપકી હે
 અતાકર એનેહ ખુદહ અય મેરે ખાલીક
 વેહ ઉમ્મતતકે હકમે દુઆ આપકી હે
 જહાં રાત દીન રહમતે હે ખરસતી
 ઝમી વેહ રસુલે ખુદા આપકી હે
 ન ઘલરાઉંગા ખુલમતે ગોરસે મેં
 કે મરકહ મેં પોહયાં જીયા આપકી હે
 અજબ હે મરીઝે ગુનહકો હો સેહ હત
 મુજેહ દીહુષ વેહ શીફા આપકી હે
 જલએગી કિયા મુજહકો નારે જહ-નમ
 મેરે લબપે જારી સના આપકી હે
 કીયા મુજહ કેા મશહુર મદ-દા હઝરત
 હનાયત વેહ હઝરત ફીદા આપકી હે
 વેહ અરઝે હુસેને સનાખ્વાંહે હઝરત
 મહીને મેં આઉ રઝા આપકી હે

૫૪

મઝલ

બેપરદહ લગી હીલકી બદનામે જહાં કરહી
 હીલલેકે ચેહ કિયા હાલત બચાવને જહાં કરહી
 એક કતરએ મય ને કર વહુદતર, ડીખાયાહો
 સાકી ને મેરી કશતી દરઆગેં સ્વા કરહી
 ફરહોંઠી દવા દેના ચેહ કામ નો તેરા હે
 ઇસ હીલકી જો હાલતથી વાહ મયને મયાં કરહી
 ચેહ ઉઝ તુમેહ મુઝતર દુનયાંમે ન ખોનીથી
 તુમને તો બળી દોલત બરખાદ ચહાં કરહી

મઝલ

હુરકી હમકો તમન્નાઈ ન શુલશન ચાહીયે
 કમલીવાલે હીલરૂબાકા હમકો દરશન ચાહીયે
 હમકો આખાહીસે કીયા મતલબ ગરઝ કીયા વાસતા
 હમકોં દીવાને હમેં સહરા કા હામન ચાહીયે
 ગેસુ અપને રૂએ રોશન પર પડેહી રહનેદો
 એસે ચેહરે કે લીયે એસીહી ચીલમન ચાહીયે
 બાદ મુરદન રૂહ મેરી લઠકે કહીં એસા નહો
 અય અઝીઝો કુચએ જાનાં મેં મદદન ચાહીયે

૧૫

કંવાલી

— — —

જબ ઇશકે મહમદને સ્ત્રીનેમ બીના ડાલી
 તસવીર સ્ત્રીયાકારી રહેમતને મીરા ડાલી
 રહેમતકી નજર તુંમને મુર આસીપે કયા
 બીગડી હુઈ મહસરમે દર ખાત બના ડાલી
 શ્રે મીસરકી ગલીયુમે હુંમુયકે ફકત ચરચે
 પર હુસને મહમદને એક ધુમ મયા ડાલી
 છપ્રોલ બને કાગીદ અલ્લાહ બના પરવાના
 જો ખાત ૧ દેખીયા આવમકો દીખા ડાલી
 અય બહેર ખુદા બપના જલના હમે દીખવાના
 મેરાજમે જ્યેસીકે ખાલીકને નજર ડાલી
 ચરચે હેં ગુલીસ્તાંમે તેરહી શુલે ખુબી
 કરતે હેં સના તેરી ફલ કુલ શજર ડાલી
 મેં આતીશે સોઝાસે તુંઝકો તો જલા હુંગા
 ગર શેર નસીમન પર તુને જો નજર ડાલી

— — —

૧૬

કંબાલી

— — —

હય અગર ઇશકે અહમદ ભડકતા હુવા
 ન પ્રીર દરબદર મેં મટકતા હુવા
 વો પીલા મેહજો મોંખાળકા મુજે બેરા રહે
 પ્રીર ન મુશાકી તરાહ મુજકો કલી હાશ રહે
 પીલા કોઈ સાગર ઇલકતા હુવા
 મદીનેમે અગર મેરા સફર યુ હોતો બહેનર હો
 ગીરેમાં ચાક હો મેરા ન તકીયા હો ન ખીસનર હો
 રહું સખજો ગુમબદ કો તકતા હુવા
 અદા હો સુક યે કયુ કર તારે અહશાન બે હદકા
 ન રખખા ઇશ લીએ અદા હને સાયા નેરે કદકા
 ન રહે ખાય કાંટા ખટકતા હુવા
 યેહ હસરત હય યેહ અરમા હય યેહી હય આરબુ
 દીલકી
 બરોઝે હશ પુરશીશ હો જો ઉનકે નીમ ખીસમીલકી
 રહે દાગે અહમદ ચમકતા હુવા

સુરત, ખરાનપુરી ભાગોળ ભાજીવાળી પોળમાં આવેલા
 શ્રી “અંબિકા વિજય” પ્રી. પ્રેસમાં હરગોવિન્દરાસ
 હરકીશનદાસે છાપ્યું.

છપકર તૈયાર હેં
 (તવહીદકા ડંકા)
 (તવહીદ હક)
 (શુભઅતકા ડંકા.)
 (તાલીબે દીદાર)
 (તેજે અલી.)

જનમેં નહ નહ ગઝલેં જોર કબાલી વગેરા દરજ હે
 એકબાર જરૂર દેખીયે વરના આપકે દીલમેં હસરત રેહ-
 નાયગી જોર હુસરે એડીશનકા મનતેજાર કરના હોગા.

છપ રહી હે.

તવહીદ કી ઝલક કિન્નર આના

જસમેં વોહ ગઝલે દરજ હેં કે આજતક છ-
 નહી હે. અન્કરીબ છપકર તૈયાર હોગી લીલાજા અલી
 ઇસકે ખરીદનેકા ખેયાલ રખીયે.

હર કીસમકી કીતાબે મીલનેકા પતા
 મુનશી ગુલામખવાજ મોલવી
 ગુલામેહુસેન, બુકસેલર,
 બહી ઘડીઆલ—મુરશી

